

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo „Zveze poštних organizacij za Slovenijo v Ljubljani“.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 15 dinarjev na leto.
Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru.
Poštšina plačana v gotovini.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani.
Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista.
Rokopisi se ne vračajo

Letnik II. V Ljubljani, dne 15. septembra 1922. 18./19. štev.

Misli k novi službeni pragmatiki.

Šele pred nekaj dnevi smo dobili v roke nov predlog zakona o civilnih državnih nameščencih, o katerem že razpravlja zakonodajni odbor. Pragmatični odsek O. Z. razpravlja vsak dan od 4. do 11. ure z malim presledkom, da bo lahko do danes zvečer (16. t. m.) podal narodnemu poslancu prof. Reisnerju svoje izpreminjevalne predloge. Prof. Reisner bo poročevalec in je upati, da bo mogel z vsemi našimi predlogi do malega prodreti. Ni prav, da smo o tako važnih stvareh kakor so novi osnutki pragmatike tako pozno obveščeni, ko je vendar znano, da so druge organizacije v boju za naš dobrobit skoraj popolnoma pasivne. Savez sicer trdi, da je poslal naši O. Z. pet iztisov osnutkov, ki pa niso prispeli v Ljubljano. Tudi Savez poštanskih nameštenika bi se lahko spomnil, da je v Ljubljani Zveza, ki se močno zanima za tako važne izpremembe. Profesor Reisner upa, da bo vsaj materijelni del pragmatike že na prvi seji skupščine sprejet, ker se bo ves boj izbojeval že v zakonodajnem odboru, v katerem so zastopane vse stranke.

Odločili smo se, da opozorimo na razlike med starim osnutkom in novim vladnim predlogom naše čitatelje kolikor moči hitro in zaradi tega se je današnja številka našega lista nekoliko zakesnila. Razumljivo bo vsakomur, da opozorimo lahko na tako pičlem prostoru in v tako kratkem času samo na najvažnejše izpremembe.

Razdelitev državnih uslužbencev. Državni uslužbenci se dele v činovnike (uradnike), zvaničnike in služitelje.

Činovniki so ali taki v kategorijah ali izven kategorij.

Kategorije činovnikov so tri, t. j. I. za katero se zahteva popolna visokošolska izobrazba, II. za katero se zahteva popolna srednješolska izobrazba z zrelostnim izpitom in III. za katero se zahteva izobrazba 4 razredov srednje šole. Odpadla je prejšnja III. kategorija, za katero se je zahtevala predizobrazba 6 razredov srednje šole.

Kaka predizobrazba se zahteva za činovnike izven kategorij ter za zvaničnike in služitelje, v načrtu ni povedano.

Prejemki. Plača, temeljna. Temeljna plača se določa po kategorijah službe. V vsaki uradniški kategoriji je deset plačilnih stopenj. Prejemki iz temeljne plače so taki:

I. kat.	II. kat.	III. kat.
3900	3000	2500
5000	3800	3000
5600	4300	3400
6200	4800	3800
6900	5400	4300

I. kat.	II. kat.	III. kat.
7600	6000	4800
8500	6700	5400
9400	7400	6000
10.400	8200	6600
12.000	9000	7200

Pri primerjanju s prejemki starega osnutka vidimo, da so se pri I. in II. kategoriji v 1. stopnji plače znižale, sicer pa so se pri II. in III. kategoriji nove plače kombinirale iz plač prejšnje II. in III. oziroma III. in IV. kategorije; pri tem je največ pridobila prejšnja četrta kategorija. Plače zvaničnikov in služiteljev so deljene samo na sedem plačilnih stopenj in iznašajo:

zvaničniki	služitelji
3400	3000
3800	3360
4200	3720
4600	4080
5000	4440
5400	4800
5800	5160

V primeri s prejemki, ki so bili predvideni v starem osnutku, so se plače tema dvema kategorijama zmanjšale, kar je posebno občutno, ker so se jim črtale tudi položajne plače. V uradniških kategorijah se napreduje iz stopnje v stopnjo vsaka tri leta, v kategoriji zvaničnikov in služiteljev pa vsakih pet let.

Uradniku, ki dovrši najvišjo stopnjo temeljne plače svoje kategorije, se zviša najvišja temeljna plača samo enkrat za celo naslednjo službeno dobo za 15%. Ta zvišek se tudi po novem osnutku ne zaračuni v pokojnino. Naši protipredlogi se torej niso upoštevali, ampak so se celo odstotki od 25 zmanjšali na 15.

Položajne plače so se temeljito izpremenile tako glede na kategorije kakor glede na skupine. Zvaničniki in služitelji sploh ne dobe položajnih plač. Skupin (ne več delovnih skupin) je v prvi kategoriji šest, v drugi pet, v tretji štiri. Nove položajne plače so te:

I. kat.	II. kat.	III. kat.
3000	1800	1000
3600	2400	1400
5000	3000	2000
6600	4000	3000
9000	6000	
13.500		

Na prvi pogled opazimo, da je razlika med prejemki posameznih kategorij, kakor tudi med nižjimi in višjimi skupinami velikanska. Prva kategorija na primer začne s končnimi prejemki tretje kategorije. V drugi kategoriji iznašata prva dva zviška 600 Din, tretji 1000, četrti pa kar 2000 Din. Namen je jasen. Ustvariti hočejo kolikor moči veliko razliko med nižjimi in višjimi. Število skupin odgovarja nekako sta-

rim avstrijskim činovnim razredom, kar kaže naslednji razkaz:

čin razred	I. kat.	II. kat.	III. kat.
XI.	—	—	1000
X.	—	1800	1400
IX.	3000	2400	2000
VIII.	3600	3000	3000
VII.	5000	4000	—
VI.	6600	6000	—
V.	9000	—	—
IV.	13.500	—	—

A celo tu zapazimo male difference med nižjimi in višjimi kategorijami in sicer vedno v prid višjih.

Stanarina je odmerjena popolnoma na novo in iznaša v I. kategoriji za prvih šest let službe 3000 D, za nadaljnih 9 let 4800 D in za ostali čas 6000 D. Za II. in III. kategorijo je odmerjena tako: 1800, 3000 in 4200 D. Prvi prejemek se uživa kakor v I. kategoriji šest let, drugi devet in zadnji v ostali dobi. Zvaničniki in služitelji prejemajo za celo službeno dobo po 1200 dinarjev. Pragmatični odsek je stavil k vsem zgorajšnjim prejemkom izpreminjevalne predloge, posebno v korist zvaničnikov in služiteljev.

Ministrski svet sme zvišati redno stanarino za kraje, v katerih je najemnina stalno posebno visoka. Glede na zvišanje stanarine se dele ti kraji v tri razrede. V prvem razredu se zviša redna stanarina za 30%, v drugem razredu za 20%, v tretjem za 10%. (Prej: 50, 30, 20.) Samci, vdovci in postavno ločeni, ki nimajo pod svojim zakonitim skrbstvom nikakih otrok, imajo pravico samo do 50% redne, oziroma zvišane stanarine. (Prej 75%.)

Tudi v novem osnutku ne poznajo važne razlike med uradnimi in naturalnimi stanovanji, kakor ne karnirancev. Kdor ima stanovanje od države, nima pravice do stanarine.

Dodatek za deco ostane isti, in se zniža le za ono deco, ki je izpolnila 12. starostno leto od letnih 960 na 840 dinarjev.

Deloma se je upošteval predlog, da naj ta dodatek ne preneha s polnoletnostjo pri onih, ki študirajo. Po novem osnutku bo v takih slučajih pravica do dodatka prenehala šele z izpolnjenim 23. letom.

Stalen postane državni uslužbenec po novem načrtu šele po dovršenem 3. oziroma 4. (prej 1. oziroma 2.) letu službe.

Glede avtomatskega napredovanja v plačilnih stopnjah se proti prejšnjemu načrtu ni veliko spremenilo, le zvaničniki in služitelji napredujejo po novem vsako peto leto.

Pri prehajanju iz položaja na položaj ali iz skupine v skupino pa je novi načrt zavrgel obširna podrobna določila, kaki pogoji so predpisani v posameznih kategorijah za imenovanje v višjo skupino in so zlasti opuščene dobe, katere bi bil uslužbenec moral prebiti v poedinah skupinah. Le za dosego najvišjih mest (1. in 2. skupina I. kategorije in 1. skupina II. in III. kategorije) je predpisana služba najmanj 12 let. V novem čl. 56 so podana le splošna načela, po katerih je postopati pri popolnjenju izpraznjenih mest. Kot pogoj za nadaljnje pomikanje v višje skupine je strokovni izpit, ki ga je treba napraviti nadalje v 3 letih po vstopu v službo. Dokler uradnik ne napravi izpita, ne more biti imenovan iz pripravne v pomožno skupino. Posamezne stroke pa morejo tudi za prehod iz drugih skupin predpisati posebne strokovne izpite.

Važno je, da je takozvana predkvalifikacija skoro popolnoma ukinjena, kar se nam zdi močno čudno, ko

vemo, da je bila komisija, ki je sestavljala osnutke, naziranja, da formalna šolska izobrazba ni edini pogoj in tudi ni nepogrešno merilo za sposobnost, ki je potrebna v raznih strokah. Upamo, da se bo dala prekvalifikacija zopet doseči, ker je kot referent v zakonodajnem odboru isti prof. Reisner, ki se je na prvi anketi v beograjski občinski posvetovalnici z vso vnemo kot prvi za njo zavzel. Da bodo čitatelji sami lahko sodili, v koliko se nova pragmatika ozira na sposobnost posameznikov oziroma na njih bolj odgovorno ali za življenje nevarno službo, bomo navedli nekoliko členov dobesedno. »§ 36. Za struke u kojima se služba vrši sa stalnom uvećanom pažnjom ili naročitim naporom ili sa izvestnom opasnosti za život ili zdravlje državnih službenika ili koje su po svom značaju osobito iztaknute, a tako i za pojedine službene položaje bez obzira na značaj struke, koji se donekle izdižu iznad grupa u kojoj se nalaze, a da ipak ne mogu biti svrstani u koju višu grupu, ministarski savet može predložiti, da se zakonom uredi naročiti dodaci na platu.«

Naši ambulancarji bodo gotovo prej ali slej prišli do posebnih dodatkov, ker, če kdo, potem vrše gotovo oni službo vedno z veliko pažnjo, velikim naporom in v nevarnosti za življenje in zdravje.

Ta člen se nam zdi jako umesten. Krivično bi bilo zvišati prejemke celi stroki, ako le nekaterniki delajo res težjo službo. Mislimo, da bo to naziranje obveljalo tudi pri finančni kontroli, policiji in železničarjih. »§ 47. U slučaju čl. 14 može lice koje se iztaklo svojim dotedanjim stručnim radom izuzetno stupiti i u koju višu grupu svoje struke i može se osloboditi polaganja stručnog državnog izpita, i to po predhodnom pribavljenom mišljenju stručnog saveta.«

V čl. 14 je omenjeno, da mora vsak, ki postane stalen, stopiti v najnižjo grupo svoje stroke.

Izvrstna ocena nameščencev bo še posebno nagrajena ker pravi člen 52:

»Za rokove predvidene u predhodnom članu računa se svaka godina u kojoj je činovnik dobio odličnu ocenu, sa jednom četrtinom više.«

Predhodni član pravi, da se 1. in 2. skupina I. kategorije ter 1. skupina II. in III. kategorije doseže lahko šele po dvanajstih letih.

Bistveno se je izpremenil člen 61 starega osnutka. V smislu tega člana bi uslužbenec lahko prestopil iz kategorije v kategorijo, ako bi napravil posebni teoretski izpit, s katerim bi dokazal, da razpolaga s splošnim znanjem, ki bi bilo potrebno za nameščenca kategorije, v katero bi prestopil. Te dobrote ne bi uživali zvaničniki. V novem osnutku pa pravi § 59 »Iz kategorije u kategoriju činovnik može preći samo, ako naknadno stekne školsku kvalifikaciju, koja se traži za struku nove kategorije.«

Prekvalifikacija v starem smislu, to je v smislu prvotnega načrta in v smislu govora prof. Reisnerja na že imenovani anketi, je popolnoma uničena ter tega dejstva ne izpremeni niti člen 227 novih prehodnih določil, ki slove:

»Ovlašćuje se Ministarski Savet, da za prvih pet godina po obnarodovanju ovog zakona, u nedostatku dovoljnog broja kandidata sa propisanim potpunim kvalifikacijama, može uredbom prelaz iz niže kategorije u neposredno višu kategoriju dopustiti još i u ova tri slučaja.

1. Ako kandidat položi naročiti teoriski izpit, koji bi se u svakoj kategoriji zato propisao, a kojim bi kandidat dokazao, da razpolaze opštim znanjem koje mora imati činovnik kategorije u koju želi stupiti.

2. Ako je kandidat u svojoj kategoriji odslužio najmanje 15 godina službe koja mu se računa za napredovanje, pa mu nadležni ministar na povoljno mišljenje stručnog saveta, u interesu službe, dozvoli prelaz u novu struku, uz naknadno polaganje državnog izpita te struke.

3. Ako je kandidat u slučaju drugog stava čl. 62. radeći privremeno u struci više kategorije, na tom radu odslužio najmanje sedam godina koje mu se računaju za napredovanje, pa mu nadležni ministar na ponovno mišljenje Stručnog Saveta, u interesu službe, dozvoli prelaz u novu struku uz naknadno polaganje državnog izpita te struke.«

Nadalje je v tem členu omenjeno, do katere grupe se v takih slučajih lahko napreduje in koliko ter kake izpite je treba polagati, česar pa ne navajamo dobesedno, ker se nam ne zdi važno.

Po vsem, kar sem do sedaj navedel, smo si menda ustvarili enako sodbo, da je namreč prekvalifikacija pokopana. Prehodna določila jo puste še pet let životariti, ampak tudi to le v slučaju, da ni dovolj kandidačev s popolno šolsko kvalifikacijo.

Zanimivo je, da se bo onim, ki prestopijo iz samoupravne ali celo privatne službe v državno, štela prejšnja službena doba v izmeri, ki se bo določila od slučaja do slučaja.

Ocenjevanje je ostalo skoraj popolnoma neizpremenjeno. O tem, da bi imeli zastopniki združeni pri ocenjevanju kaj besede, ni niti govora. V komisiji pridejo najstarejši uradni oblasti, ki ne pritegnejo niti enega člana iz one kategorije, ki se ocenjuje. Zvaničniki in služitelji ne bodo ocenjeni po komisijah.

Splošne odredbe so ostale tudi skoraj neizpremenjene in niso upoštevali protipredlogov O. Z. Čuvati bomo morali svoj ugled v službi in izven službe še potem, ko bomo že zdavnaj v pokoju. Državni nameščenci ne bodo smeli sklicevati javnih političnih shodov in se jih tudi ne aktivno udeleževati, niti ne organizirati lastne uradniške stranke. Novo je, da bo smel govoriti na javnih shodih oni nameščeneec, ki bo kandidiral. Pokreti, ki bi lahko ovirali (pasivna) ali ustavili delo (štrajk), so strogo prepovedani.

Dnevno delo državnih nastavljenecv se ravna po zakonitih predpisih. Črtana so določila, da delo ne sme trajati preko osem ur na dan, ako to ne zahtevajo izredne prilike kakor tudi ona, ki so nam obetala, da bomo prosti vsako soboto popoldne in vsako nedeljo in od katerih smo si obetali toliko dobrega.

Dopusti so ostali v vseh kategorijah neizpremenjeni.

Dopusti, ki jih v kakem letu ne bomo porabili, se ne bodo prenašali na poznejše leto. Zraven rednega dopusta bomo lahko dobili v nujnih slučajih še daljša »odsustva«, ki jih bo dovoljeval pristojni minister, ako bodo trajala nad 15 dni. Prejšnji osnutek je omenjal take izredne dopuste na največ 30 dni v letu.

Za službeni razkaz, ki ga bodo vodili pri oblastih, bo, kakor je bilo predvideno že po prejšnjem osnutku, vseboval razen podatkov o službi tudi podatke o imetju ter mu bodo priložene naše fotografije, ki jih bomo morali na lastne stroške obnavljati vsako leto, da bodo lahko iz naših zunanjih izprememb skleпали na naše notranje in ponočno življenje.

Pri trgovcih bomo imeli malo več kredita, kakor bi ga imeli, ako bi obveljal prvotni načrt, ki ni dopuščal prepovedi na naše prejemke, bodi sodnijske, bodi po lastnem privoljenju, razen v slučaju, ako bi bile upnik kreditne in podporne ustanove državnih nameščencev.

Po novem osnutku bo tretjina prejemkov prosta za eksekucijo ali prostovoljno prepoved. Za državne terjatve se bo lahko dalo pod prepoved 50% plače in stanarine oziroma penzije, kar bo za nekatere gotovo preobčutno. Na naš izpreminjevalni predlog, da naj bi se smelo odvzeti le za 25% takih prejemkov, se torej niso ozirali.

V novem načrtu opažamo, da se je gledalo na razbremenitev centralnih oblasti, a predujme na plačo bo še vedno odobral finančni minister na predlog pristojnega ministra. Take malenkosti bi naj bile prepustene oblastim prve instance.

Ako bo državni uslužbenec prej nego bo dosegel pravico do pokojnine tako obolel, da bo postal nesposoben za državno službo in bo zaradi tega odpuščen, bo dobil kot miloščino 30% plače in stanarine. Novo je, da velja isto za njegovo družino, ako on umre prej, nego mu pritiče pravo na rodbinsko pokojnino, kar je gotovo jako humano.

V strokovnem svetu, ki bo na sedežu vsake vrhovne centralne oblasti, bodo sedeli trije člani, ki jih bo določil pristojni minister. Člana, ki bi jih naj pošiljal v ta svet Savez državnih službenika, odpadeta. S tem je izginilo iz pragmatike popolnoma naše centralno udruženje. V prvotnem osnutku, mislim onega o katerem je razpravljala anketa v Beogradu, je kar mrgolelo »Saveza«. Povsod je bil zastopan; pri kvalifikacijskih komisijah, pri »disciplinarnem sudu« itd.

Za vse vrste službe lahko sprejema država pogodbene nameščence ali dnevničarje neglede na to, če so naši državljani ali tujci, toda take uslužbenice sprejema za dobo treh let le ministrski svet na predlog pristojnega ministra, kar je novo.

Pokojnine. Prejšnji člen 145, ki je imel samo dva odstavka, se je razširil tako:

»Vreme provedeno u mirnodobskoj vojnoj službi preko redovnog roka računa se za penziju onima, koji posle postanu državni službenici građanskoga reda.

Od vremena provedenog u državnoj službi u krajevima u kojima su prilike za život naročito teške, računa se za penziju svakih osam meseci u punu godinu dana.

Državni službenici, koji služe u strukama, za koje se traži fakultetska ili njoj ravna školska sprema, a koji potpunu takvu spremu zaista imaju, računa se svakih šest meseci za sedam. Ovo ne važi za vreme o kom se govori u prethodnom stavu.

Ako državni službenik, bez svoje krivde, na kakvom državnom poslu bude tako povredjen ili tako oboli od bolesti koja se pojavlja kao posledica vršenja službe, da postane nesposoban za daljnu službu, pri znaje mu se za penziju vreme, koje je do tada proveo u službi i još deset godina«.

Našim bodočim takozvanim certifikatistom se torej ne bo štela cela doba, ki jo bodo prebili pri vojaštvu v pokojnino, ampak samo oni del, ki bo presegal normalno vojaško službeno dobo.

Prav je, da so mislili na one reveže, ki delajo težko službo na skrajnih mejah naše države. Še sedaj, ko se bo računalo osem mesecev za celo leto, bo težko dobiti v naši Macedoniji dovoljno število uradništva.

Čisto po italijanskem vzorcu se bo odslej računalo našim akademikom šest mesecev za sedem, kar je tudi prav, ker pridejo navadno najmanj pet let pozneje v državno službo, kakor njih sošolci, ki niso pohajali univerze.

Disciplinarni predpisi. Pri teh predpisih se ne bom veliko zadrževal, omenim naj le, da se naši izpreminjevalni predlogi, kakor so bili umestni

in dobro utemeljeni, do malega niso upoštevali. Vsi člani starega osnutka so ostali skoraj neizpremenjeni, vendar opazamo ravno v tem delu pragmatike eno najbistvenejših izprememb, ker so izginile prejšnje disciplinarne komisije. Odslej bo disciplinarno komisijo prve stopnje nadomeščalo upravno sodišče, kot prizivna instanca bo pa fungiral državni svet.

S to izpremembo smo zadovoljni, ker poznamo nepristranost naših sodišč, a jasno nam ni, kako bodo upravna sodišča obvladala velikansko delo, ki jih čaka. Pomislite! Vse disciplinarne komisije bodo odvalile delo v Celje, na sedež upravnega sodišča. Tam bodo morali oživotvoriti poseben senat, ki se bo pečal samo z nami — grešniki. In ti Celje nisi najmanjše med mesti v . . . . . ; prav kakor v sv. pismu. Med tvoje zidovje bo romal težkega srca marsikak tovariš. Nepridiprave bomo strašili s krilatico: »Boš šel v Celje.«

Začetkom vsakega disciplinarnega postopanja bodo oblastni šefi obtoženca določili iz vrst pravnikov disciplinarnega tožilca, ki mora biti v službi na sedežu upravnega sodišča. Pri naši stroki nemože. Obtoženec ima pravico, da si izbere iz vrst uradništva zagovornika, ki mora tudi službovati na sedežu sodišča. Ni torej treba, da bi pripadal zagovornik isti stroki. Med uradništvom v Celju si bomo gotovo poiskali brumnega in zgovornega tovariša, ki mu bomo lahko poverjali ta častni posel.

Obravnave bodo javne, ako ne bo sodišče glede na javno moralo ali državni interes odredilo nasprotno.

Sodišča bodo sodila po tem zakonu, le v slučajih, ki v njem niso predvideni, se bodo subsidiarno posluževala kazenskega postopnika.

Prehodna določila. Vsakokrat, kadar smo prišli pri posvetovanjih do tega poglavja, nam je zastala beseda in sedaj mi nagaja pero. Ne vem, kako naj začnem, da bi bilo prav.

Že enkrat sem v tem članku omenil, da odgovarjajo položajne plače nekako našim starim činovnim razredom. Vzemimo samo položajne plače druge kategorije. V najvišjo stopnjo bi prišli n. pr. računski ravnatelji, v drugo ravnatelj erarnih uradov, v tretjo nadkontrolorji itd. V mislih imam seveda čine, ki smo jih imeli pred prevedbo na dinarske plače. Tako bi nekako še šlo. Kaj pa sedaj, ko smo že prevedeni? Še teže bo s prevedbo v drugih strokah, kakor na primer pri učiteljih. Velikanske težave bomo imeli pri uvrščanju naših bivših nadpoštarjev. Ako se hoče popraviti krivica, ki se jim je zgodila pri lanski prevedbi, potem se morajo najprej postaviti na stari položaj, recte njihovi prejšnji plači odgovarjajoči činovni razred, in potem šele prevesti na nove položaje. Zdi se mi, da bomo imeli pri našem ravnateljstvu toliko sistemiziranih mest prve grupe tretje kategorije, kolikor smo imeli svojčas nadpoštarskih mest. To seveda le v slučaju, da bomo imeli še naprej pri prometu dve kategoriji. Po sprejetju pragmatike bomo imeli nekaj mesecev polne roke dela in obilo boja.

Z dnem, ko bo stopil novi zakon v veljavo, bodo postavljeni vsi državni nameščenci na razpoložnje. Te na prvi pogled tako nevarne odredbe, se nam v Sloveniji ni treba bati, dasiravno pričakuje gospod finančni minister, da bo odletelo 30% nameščencev iz državne službe.

V najkrajšem času po sprejetju zakona, morajo ministrstva izdelati uredbe in pravilnike, brez katerih se provedbe ne morejo izvršiti. Provedba se mora izvršiti najkasneje v 6 mesecih po razglasitvi zakona. Najprej bodo ministri odločili, kateri centralni šefi odelenj bodo prevedeni in kako. Iz teh šefov se bodo

potem pri centralnih oblastih sestavile posebne komisije, ki bodo zbrale potrebno gradivo. V slučaju potrebe bo lahko pri isti centralni oblasti več takih komisij. Kdor se bo po prevedbi čutil prikrajšanega, se bo lahko v roku 15 dni pritožil na državni svet. Naravnost krut je stavek: »Na odluku, kojom se službenik ne prevodi po ovom zakonu, nema mesta žalbe.« (Žalba = pritožba.)

Prevedli nas bodo tako:

I. One, ki imajo šolsko naobrazbo.

1. Kdor ima najmanj 7 (ne več 5) službenih let, pride na stopnjo, ki odgovarja njegovemu dotedanjemu položaju.

2. Kdor ima manj kot sedem službenih let, pride na stopnjo, ki odgovarja njegovi službeni dobi in ne prejšnjemu položaju. Ako ga zakon dobi na najnižjem položaju, kakor bi ga mogel imeti po službenih letih, potem ostane na nižji stopnji, ako ga dobi na višjem, potem se pa prevede na mesto, ki odgovarja službeni dobi.

II. One, ki nimajo šolske naobrazbe za stroko, v kateri služijo.

1. Kdor ima nad 15 (ne več 20) službenih let, ohrani prejšnji položaj.

2. Kdor je imel 1. januarja 1922 več kot 7 (ne več 10) službenih let, ostane v kategoriji, ako to dovoli strokovni svet. Položaj se mu določi kakor pod I. 2.

3. Kdor ima manj kot sedem službenih let, ne more ostati v kategoriji, za katero nima ne šolske ne strokovne teoretske naobrazbe.

Vračunljiva so le ona službena leta, ki štejejo tudi za penzijo.

Zvaničniki in služitelji bodo prevedeni po službenih letih.

Nameščenci, ki imajo več kot tri službena leta, bodo prevedeni kakor stalni, oni ki imajo manj kot tri službena leta, pa kot začasni državni uslužbenci. S temi se bo nadalje postopalo po predpisih o začasni službi.

Uslužbenci, ki se ne bodo prevedli po novem zakonu, bodo upokojeni, ako imajo pravico do pokojnine. Oni, ki nimajo pravice do pokojnine, bodo dobili kot odškodnino šestmesečne prejemke, ako imajo več kot pet let službe in trimesečne, ako imajo manj kot pet let službe.

Mislím, da sem omenil vse bistvene razlike med starim in novim osnutkom, ki nas zanimajo. Ako sem kaj prezrl, prosim, da se mi to oprostí, ker sem delal v naglici.

Ta članek ni kaka učena razprava, ampak sem v njem nanizal le misli k izpremembam v osnutku, kar je povedal že naslov.

O.

Joja:

O delu, štednji in redukciji.

V tej po naravi, ne pa po velikih možeh blagoslovljeni deželi pride časih tudi kdo do pametne misli. Škoda le, da te pametne misli ne izpeljejo vselej do konca. Posnemajo Ribničana, ki je rekel, da je obljubiti in dati preveč. Načrt in stavba, brate, to je vrlo mnogo, zadovolji se za enkrat samo z načrtom, stavba morda pride — morda ne.

Nujen, pameten in blagodejen je bil zamisek o redukciji državnega uslužbenstva, le žal, da je ostalo menda zopet samo pri načrtu, ker se čedalje manj čuje o redukciji in bo nemara kmalu zopet vse potihnilo.

Redukcija je pravična in nujno potrebna. Redukcija mora biti brezobzirna operacija z ostrim nožem ne glede na proteste teh in prošnje onih. Vsi mnogoštevilni prirastki in klopi, ki se drže in slabe to šibko državno telo, morajo stran! Za celo telo gre, za finansijsko in moralno okrepitev države gre!

V strokovnih in političnih listih je bilo o tem vprašanju razlite že precej tinte, največ iz vrst državnega uradništva, ki je — proti redukciji. Oglašajo se seveda tisti, ki se čutijo prizadete. Ali so to stari dosluženi uradniki, ki že 10 let pripovedujejo, da pojdejo v pokoj, zdaj jim je pa kar na enkrat ta misel tako strašna in krivična. Ali so to mladi provizorni uslužbenci, ki pripovedujejo vsakomur, kdor jih hoče poslušati, kakšno neumnost so napravili, da so vstopili v državno službo in da jo bodo ob prvi priliki zapustili; tudi tem je zdaj na enkrat slovo od te mršave paše tako bridko. Ali pa so to novopečeni državni uradniki na visokih mestih brez predpisane šolske in često tudi brez potrebne splošne izobrazbe. Nezdavi in nenormalni čas jih je spravil na nezasluzena mesta, zato se boje povratka zdravih in normalnih razmer, ker s prihodom teh je nujno zvezan odhod onih.

Vse to bi pa vlade ne smelo zadrževati in bi morala brezobzirno izpeljati znižanje števila državnih uslužbencev. Postaviti se moramo na splošno stališče, na zadovoljnost ljudstva, na blaginjo naroda, kajti *salus rei publicae* nam mora biti brez pridržkov *prima et suprema lex*. Žalibog se prakticira pri nas tej prvi in največji zapovedi često tako nasprotno, vodilnim možem tako zelo manjka resne volje, zmožnosti in čuta odgovornosti napram ljudstvu, ki jih je postavilo, da izgleda država kot vladanje nad ljudstvom, ne pa kot izvrševaljica suverene ljudske volje. Sploh je med nami resnično demokratičen čut bridko slabo razvit. To opazujemo vsak dan, v uradu, na cesti, v družbi, v časopisju, pa o tem morda še kdaj izpregovorim.

Samo eno sme in mora biti merodajno: *interes države*. Seveda se zida in podira pod to firmo vse mogoče. Vsak državljan in politik skuša opravičiti svoje postopanje iz vidika državnih interesov, ki so pa v resnici često vse drugi interesi. Pojem *država* se mora kriti s pojmom *ljudstvo*, *vox et voluntas populi*, tedaj mora biti državni interes samo interes ljudstva. Vsako drugačno pojmovanje se mi zdi iz občeloških ozirrov napačno.

Ljudstvu pa ni vseeno, ali ima dobro ali slabo upravo, ker jo mora samo vzdrževati. Ljudstvu ni vseeno, ali plačuje dve sto tisoč uslužbencev namesto sto tisoč, ki bi bolje upravljali njegove interese. Prepričan sem namreč, da bi izhajala država pri sedanjem ustrojstvu uprave z dvema tretjinama sedanjega števila uslužbencev, ako bi vse polno zaposlila in ako bi vršili vsi vestno svojo službo. Pri reorganizaciji sedanje uprave bi si pa prištedila država — to je ljudstvo — polovico milijard, katere danes požira naša slaba uprava.

Pri sedanjih razmerah seveda ne more biti govora o direktni prihranitvi na izdatkih za uradništvo, ker danes v naši državi uradništvo in služabništvo ne prejema plače nego samo napitnino. Z organizacijo uprave bi se morali regulirati tudi naši prejemki, zakaj sedanji prejemki drž. nameščencev iznašajo samo 10—40 % predvojne plače. Misli pa moramo na normalne razmere, ker sedanji kaos tudi menda ne bo večno trajal.

Glavno je splošna reorganizacija uprave. Brez preustrojitve uprave redukcija uradništva ne more biti uspešna. Morda bi celo še poslabšala sedanje uradovanje. Reorganizacija uprave se mora izvršiti samo

pod enim geslom: *poenostavljenje uprave*. Čim najbolj kratko, hitro, točno in enostavno mora postati vse uradovanje. Za reorganizacijo v tem pravcu ni treba nobenih genijev, ampak le dobre volje, zdravega naravnega razuma, čuta odgovornosti in zavesti, da je državni uradnik uslužbenec ljudstva, to se pravi, da je njegova služba od ljudstva in za ljudstvo.

(Konec prihodnjič.)

Kongres

„Saveza ptt. službenika Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Beogradu.“

(Dalje).

Cvetko (Črna Gora): Vsi zahtevamo vedno isto. Ko pridemo v Beograd, se nam vse obljubi, kadar pa smo zopet doma, pa ni iz vsega tega nič. Zopet pridemo drugo leto, zopet zahtevamo isto, zopet nam vse obljubijo, ko se vrnemo, opet nema ništa. Tako že hodim četrto leto v Beograd po same obljube. Iz Črne Gore v Beograd je vožnja draga! Preden pridem do železnice, me stane okoli 1000 Dinarjev, pa vseeno hodim sem, — po obljube. Ko pridem nazaj, povem tovarišem, kaj vse da se bode zgodilo in vsi so dobre volje. Ko pa vidijo, da vsega tega ni, me seveda napadejo, da sem jih nalagal in prevaril. Kaj naj jim odgovorim? Ravnotako, kot sem jaz svoje kolege prevaril, lahko kdo drugi tukaj v Beogradu mene prevari. (Veselosť v dvorani!) Samo po obljube moramo tako daleč hoditi. Pri nas so privremeni poštarji, ki imajo že 2 in pol leta službe, pa se nihče ne zmisli, da bi jih imenoval; isto je s kondukterji; vsepovsod same prazne obljube.

Predsednik: V letošnjem budgetu je predvidena vsota za imenovanje privremenih poštarjev. Čim bo budget sprejet, se lahko izvede imenovanje kakih 200 privremenih poštarjev.

Štefanić (kontrakt. poštar iz Hrv.): Govori za erariziranje hrvatskih neerarnih pošt ter slika bedo kontraktuelnih poštarjev.

Zaradi obeda se kongres prekine ter nadaljuje ob 16. uri.

Predsednik: Danes naj se izčrpa ves dnevni red kongresa, da bodo pokrajinski delegati lahko jutri pri ministarstvu pošte in telegrafa osebno podprli svoje zahteve, katere bomo stavili v resoluciji.

Zakonski projekt o organizaciji ptt stroke in regulisanju materijelnega in pravnega položaja osobja glede na predstoječo rešitev uradniškega vprašanja.

Predsednik: Naš Savez je v zvezi s Savezom državnih uradnikov ter tudi tam deluje za osobje. Osnutek zakona je od organizacije že izdelan ter predan državni komisiji. Tudi ta ga je že predelala in ga izročila vladi v proučevanje. Predlog je izvršen, ker ga je tudi vlada že predelala. Imam informacije od ministra dr. Laze Markovića, ki pravi, da se je v načrtu predvidenih 6 kategorij osobja skrčilo na tri kategorije in sicer: 1. činovniki, 2. neukazni, 3. sarade. (Po informaciji od druge strani so te kategorije sledeče: 1. uradniki s fakulteto, 2. manipulativni uradniki, 3. služabniki. Op. por.) Delati nam je na to, da se draginjske doklade uredi v tem smislu, da se bodo avtomatično zvečale in eventuelno znižale, kakor bo draginja. Projekt bo v treh do štirih dneh gotov ter predan parlamentu. Treba bo angažirati zakonodajni odbor, da si ta projekt prisvoji ter ga sprejme. O uradniškem vprašanju in o pragmatiki se že dolgo razpravlja. Znano mi je, da je minister za izenačenje zakonov v vsaki seji ministrskega sveta sprožil uradniško vprašanje. Pričako-

vati je, da pride ta zakon pred parlament še pred počitnicami. (Po informacijah v parlamentarnih krogih nasprotno vlada ne kaže resne volje, da bi predložila zakon parlamentu še v tem zasedanju. Op. por.) Ako bo vlada zakon predložila parlamentu ali ne, je odvisno od njene taktike in od politične situacije. Za pošto se je izdelal specialen zakon, a se ni držal, isto je bilo s projektom za železničarje. Ni izključeno, da se v parlamentu ne bi še kaj izpremenilo. Kadar pride zakon pred parlament, bo treba, da se sestane naše centralno vjeće (po naše zborovanje delegatov. Op. por.). Ti morajo zavzeti v tem vprašanju pravočasno svoje stališče. O tem odpravljamo debato.

Milorad J. Nikolić (glavni tajnik Saveza): Treba je zavzeti stališče napram bodočemu zakonu. Jaz bi bil iz mnogih razlogov za to, da se upošteva: 1. sposobnost, 2. strokovna sprema, 3. šolska sprema in 4. splošna inteligenca. Dobro bi bilo zahtevati specialen zakon za pošto z izboljškom za našo naporno službo. Potrebno je, da se čimprej sestavi odbor vseh kategorij, da se tako da vsakomur prilika za sodelovanje.

Razni govorniki razpravljajo o tem vprašanju. Smisel govorov je ta, da se mora pragmatika čimprej donesti in da naj bo zakon jasan in točen brez raztegljivih pojmov, da bo vsak dvom in vsaka zloraba izključena. Zakon naj ne vsebuje takih členov kot je čl. 5 zakona o draginjskih dokladah, s katerim je bilo mnogo osebja po krivični razlagi udarjenega. Končno se sprejme predlog, da se v resolucijo vstavi zahteva, da se pragmatika čimprej uveljavi. Za pošto naj se zahteva specialni zakon z materijelnim poboljškom, k sodelovanju naj se povabi Savez. Zakon mora osebje zadovoljiti, ne pa ga prikrajšati.

Zakonski projekt za ustanovitev pokojninskega fonda neukaznega ptt osebja.

Predsednik: To je eno najtežavnejših vprašanj. Mi zahtevamo, naj se znamke stare emisije prodajo in se s tem kapitalom osnuje ta fond. Generalni direktor je nasprotnega mnenja ter hoče ta izkupiček porabiti za zgradbo novega poslojja beogradske glavne pošte. Smo odločno proti temu ter zahtevamo, da se uporabijo znamke starih emisij v prid osebju. To naj se tudi stavi v resolucijo, tembolj, ker je pravilnik o neukaznih baš sedaj izdan in to brez vednosti Saveza. Proti pravilniku smo protestirali. Minister je sicer rekel delegatom, da se morajo želje osebja upoštevati ter se spraviti v pravilnik, a pravilnik se kljub tej obljubi ni spremenil in minister je podpisal tak neizpremenjeni pravilnik. Pravilnik gazi vse pravice, v njem stoji na primer, da osebje postavlja in odpušča upravnik stanice. Nadalje se uvajajo za vse nižje osebje izpiti s posebnim pravilnikom, ki je istočasno izšel. Izpiti so prestrogi. Ako na primer kdo vstopi v poštno službo za uradnika, mora najprej posecati poštno šolo ter položiti tam izpit; potem postane pripravnik. Kot tak mora služiti najmanj dve leti in šele v tretjem letu lahko polaga zopet strog izpit, ako hoče dobiti ukaz, to je ako hoče biti imenovan poštarjem VI. klase. Tak izpit naj bi se uvedel za upravnike pošt. Odločno odklanjamo ta pravilnik. V resolucijo naj se stavi: Pravilnika o neukaznih in o polaganju izpitov naj se suspendirata ter naj se izdela načrt zakona, ki naj se predloži skupščini. (Sprejeto.)

Predlogi in vprašanja.

Nikola Gjorgjević (Beograd 2): Govorilo se je že o vsem mogočem, deloma danes na kongresu, deloma včeraj na predkonferenci, vsak je že iznesel svoja vprašanja in svoje želje. Nima posebnega pomena, da bi tu na kongresu na dolgo in široko razpravljali razna oseb-

na vprašanja, ker se doseže rešitev laže direktno. Predlagam, da bo ta točka dnevnega reda čim krajša.

Gospa Miloševićeva izraža veselje, da se je zbralo toliko delegatov iz prav vseh delov kraljevine ter vse iskreno pozdravlja. Naša organizacija mora biti silna in močna, tudi mora zavzemati pravo stališče. Mi zahtevamo, da nas smatrajo kot saobračajne in tega si moramo biti svesti pri vsakem koraku. Nova centralna uprava, katero bomo danes volili, mora biti močna in voljna, da bo izvršila velike naloge. Me zahtevamo, da pridejo v centralno upravo proporcionalno tudi ženske zastopnice: imamo iste dolžnosti, tudi pravice moramo imeti iste. Tudi me smo šle z vojno preko Albanije, tudi me smo skušale vse grozote vojne; tam preko albanskih gor smo z resnim in smotrenim delom dokazale, da smo tudi me enakovredne in sposobne, da se javno udeležujemo. Kolegi naj bodo z nami iskreni ter naj z nami složno delajo. Od Maribora do Djevdjelije smo danes zbrani složno in z edinstvom v srcih. Tu se kaže naša moč. Tako močni moramo ostati in še močnejši moramo postajati. Sedanja uprava je pokazala lepe uspehe, vsi moramo delati na to, da bo delo tudi vbodoče dobro in plodovito.

Gjorgje Gjorgjević: V celem kongresu se do sedaj ni še nihče doteknil kočljivega vprašanja ambulančnega osebja, kojega položaj je naravnost obupen. Ambulančne dijete se morajo hitro zvišati, sicer utegne ambulančna služba nehati funkcionirati.

Predsednik: Zahteve amb. osebja so povsem upravičene in Savez se je s tem vprašanjem že ponovno bavil. Pogreška leži v ministrstvu pošte, ki si je zakon o potovanju napačno tolmačilo. Ako dobi višji uradnik, kadar potuje, dnevnice po tem zakonu, jih mora tem bolj dobiti ambulanti, ki mora na svojem potovanju še celo opravljati službo. Savez zahteva, da se postopa po tej uredbi. V budgetu je predvidena za to zadostna vsota. Nadalje delamo na to, da se amb. osebju prizna s 25 leti službe polna penzija. Ambulantniki so si ustanovili specialno društvo. Ako sami smatrajo, da je bil ta korak potreben, se Savez noče vmešavati, vendar pa izgleda to kot cepljenje.

Urbančić: Radost in ponos me navdaja danes, ko vidim, v kaki harmoniji poteka naš kongres. Vsi govorniki razven enega samega so se držali stroke in to edino je pravilno. K lepemu poteku kongresa je nedvomno največ pripomogla naša sloga in naše edinstvo, poleg tega pa je pripomogla mnogo tudi včerajšnja predkonferenca, na kateri smo že obravnavali vsa važnejša vprašanja ter se sporazumeli. Imam dva predloga: 1. predlagam, da se vsako leto določita za predkonferenco pred kongresom najmanj 2 dneva; 2. predlagam, da se večkrat na leto sestanejo delegati v pokrajini, vsakokrat v drugem mestu, da tam rešijo tekoča vprašanja. Kot kraj prvega takega zborovanja delegatov predlagam Zagreb.

Predsednik: S predlogom tov. Urbančića se popolnoma strinjam. (Odobranje.) Prvi prihodnji kongres naj bi se zaradi vprašanja pragmatike in unifikacije službe vršil še v Beogradu, vsi poznejši pa naj bi se vršili v drugih centrih. (Sprejeto.) To naj se v zapisnik posebej zabeleži!

Binder (Zagreb): Imam dva predloga: 1. da se vrši letos septembra sestanek delegatov v Zagrebu in 2. da se ta točka dnevnega reda zaključi ter preide na volitve. Utemeljitev ad.: Zagreb je danes mesto, kamor vsi obračamo pogled. Mi moramo posebej poudarjati, da stoji zagrebška organizacija strogo na temelju edinstva in ravno zato se mi zdi Zagreb pripraven za tak sestanek delegatov. S tem bomo ubili vsak poskus antagonizma ter dokumentirali našo slogo.

Predsednik: Sem za to, da se sestane centralno vječe meseca septembra letos v Zagrebu. Kakega antagonizma ne vidim. Zagreb, Ljubljana in Beograd so delovali vedno skupno. Ravno Ljubljana in Zagreb sta obšla s Savezom v važnih stanovskih vprašanjih vse parlamentarne klube ter skupno delovala. Radujem se predloga. (Sprejeto z navdušenjem.)

Upravnik pošte Senta: Za prispevke k zgradbi poštne doma v Beogradu predlagam, da poklonijo vsi uslužbenci novoletna darila, katera dobe. Poleg tega naj bi se od vsake stranke, ki bi predala vlogo, ki ni pisana v našem službenem jeziku, pobiral prispevek ter uporabil za poštni dom.

Ker so telefonistke k prvemu predlogu glede novoletnih darov ugovarjale, češ, to je njihov edini dohodek, iz katerega si lahko kaj kupijo ter je poštni dom itak postavljen iz samih prostovoljnih prispevkov, (osobje je darovalo vsak mesec po eno dnevnic), se sklene, da ostane to vprašanje odprto, da zavzamejo pokrajinske org. napram njemu svoje stališče.

Za sestavo resolucije se določi petorica delegatov in sicer: Ljubljana, Zagreb, Split, Beograd in Sarajevo.

Volitve:

Predsednik: Otvarja poslednjo točko dnevnega reda: volitve centralne uprave Saveza in poudarja velike naloge, pred katerimi stoji Savez. Nova uprava mora biti močna in voljna, da bo prevzeto delo tudi izpeljala. (Dvorana med burnim ploskanjem vika: predsednik Toma Jovanović!)

Predsednik se kratko zahvali za ovacijo. Vsi ostali odborniki se soglasno izvolijo po listi, katero predlaga predsednik.

Zborovanje zaključeno ob 19. uri.

Vsi pokrajinski delegati, novinarji in mnogo beogradskih tov. je bilo povabljenih na banket, ki ga je dal gostom na čast Savez. Zabava je bila prav prisrčna in bratska, tako, da smo odnesli iz kongresa vsi najlepše spomine ter bili trdno uverjeni, da naše delo stalno napreduje.

Resolucija:

Ker je tekst resolucije preobsežen, se moram omejiti le na suhe točke, posebno na tiste, ki zadevajo Slovenijo.

1. Zakon o drž. čin. gradj. reda naj se čimprej uveljavi.

2. Dodatki na skupočo naj se zvišajo in uravnajo tako, da se bodo napram draginji avtomatično spreminjali.

3. Da se osobju izven Srbije in Črne gore prizna vojna doba kakor osobju v Srbiji in Črni gori (vsako leto dvojno).

4. Da se uslužbenci, ki so si stekli pravico, unapredijo.

5. Da se v Sloveniji in Dalmaciji regulirajo zvanja in plače kontraktualnega osobja v smislu člena 6. zakona o privr. regul. zvanja i plata van Srbije in Črne gore.

6. Da se ukine maksimiranje draginjskih doklad za poduradnike in sluge in, da se člen 28, točka 6. zakona o drag. dokladah, kateri govori o tem, da so poduradniki in služabniki, ki plačujejo letno nad 5 Din neposrednega davka, od rodbinskih doklad izključeni, ukine ter se priznajo temu osobju rodbinski dodatki pod pogoji, ki so predvideni za ostalo osobje.

7. Da se ukine odredba člena 34 zakona o drag. dokladah ter se priznajo tudi v državni službi se na-

hajajočim ženam državnih uslužbencev osebne draginjske doklade v polnem obsegu, kot vsem ostalim nameščenkam.

8. Da se zvišajo dijete ambulančnemu osobju ter, da se istotako povečajo dnevnicke za službena potovanja.

9. Da se zvišajo nočnine.

10. Da se osobju da možnost rednega letnega dopusta, ker je to sedaj zaradi pomanjkanja osobja onemogočeno.

11. Da se ambulančno osobje zasigura za slučaj nesreče.

12. Da se zviša uradni pavšal vseh pošť po faktičnih stroških.

13. Da se na sedežih oblastnih direktij otvorijo strokovni tečaji (poštne šole) ter se izpopolni sedanji primanjkljaj na osobju.

14. Da se izpraznjena mesta dopolnjujejo z natečajem v smislu dosedanjih zakonov in predpisov, kot to predvideva člen 15. zakona o regulisanju naslovov in plač.

15. Da se nedeljski počitek zasigura ter služba ob nedeljah in praznikih posebej nagradi.

16. Da se služabništvu pripadajoča službena obleka in obutev čimpreje razdeli.

17. Da se uredi službeni položaj računskih uradnikov pri poštih direktijah izven Srbije in Črne gore glede na pridobljene pravice.

18. Da se neerarne pošte erarizirajo.

To so glavne zahteve, katere so stavile prečanske organizacije. Resolucija, ki je zelo obširna, pa vsebuje poleg tega še več splošnih zahtev, ki se nanašajo na poštno službo, izenačenje itd.

Sprejem pri ministru pošte i telegrafa,
g. dr. Žarku Miladinoviću.

Vsi pokrajinski delegati so bili pod vodstvom tov. Tome Jovanovića dne 14. t. m. sprejeti od ministra dr. Žarka Miladinovića. Predsednik Saveza mu je še tukaj naslikal ves naš bedni položaj ter mu obrazložil naše težnje. Prosil ga je v imenu celokupnega osobja, da se kot minister zavzame za izboljšanje naših slabih razmer. Upravnik pošte Senta je kot sorojak v vznesenih besedah rotil ministra, da skrbi očetovsko za svoje osobje, ki prenaša skrajno bedo ter vrši službo z brezprimernim samozatajevanjem. V istem smislu so govorili tudi delegati Slovenije in drugih pokrajin. Tudi je bil g. minister opozorjen na to, da je Savez zastopnik celokupnega jugoslovanskega poštnege osobja, kar naj izvoli upoštevati. Istotako so mu bile podnešene želje glede unifikacije službe, glede službene pragmatike, pravilnika o neukaznih itd.

Gospod minister je zatrjeval deputaciji, da bo z vsemi svojimi močmi in z vsem svojim vplivom deloval za izboljšanje prilik poštnege, telegrafskega in telefonskega osobja ter podpiral vse naše težnje. Seveda pri svojem govoru ni pozabil omeniti težkega položaja, v katerem se nahaja država in težkoč, ki so zvezane z njegovim mestom. Glede ravnokar izdanega pravilnika o neukaznih je izjavil, da smatra, da je pravilnik dober. Ako pa bi se pokazale njegove slabe strani, katere se niso predvidevale, je mogoče, da ministrstvo pravilnik spremeni ali izmeni z boljšim. Vse je pri nas šele v razvoju, zato treba imeti strpnost, ker namah se vsa ta reforma ne more izvršiti. Poudarjal je svojo dobro voljo in svojo naklonjenost napram osobju ter svoje upanje, da ga bo osobje pri vsem tem težkem delu z vestno službo podpiralo. Na opazko tov. Urbančiča, da je ne-

pravilno, ako se izpraznjena mesta zasedajo brez natečaja, je g. minister odgovoril, da to ni nikaka »nepravda« ako se na taka mesta postavijo sposobni ljudje, tembolj, ker leži to v interesu službe. Zastopnica telefonistk je opozorila g. ministra na težki položaj telefonistk; odgovoril ji je, da se je to pravkar rešilo s pravilnikom o neukazanih.

Ako je gospod minister imel voljo, je lahko dobil pravo sliko bede poštnega osebja ter slišal naše težnje iz ust delegatov cele kraljevine.

Sklep.

Slovenska delegacija je poleg vsega navedenega ves čas svojega bivanja v Beogradu neprestano delovala. S sodelovanjem tov. Tome Jovanovića se je z vso energijo zavzemala za skorajšnjo rešitev ambulančnega vprašanja. V tem vprašanju je intervenirala pri vseh za to pristojnih faktorjih. Naša zahteva glede ambulančnih dijet je bila ta, da se dijete v novih pokrajinah takoj izenačijo z dietami v Srbiji in Črni gori. G. načelnik poštnega odseka, ki je za to vprašanje v prvi vrsti pristojen, nas je ponovno zagotovil, da je ta predlog v splošnem že izdelan, da samo še manjkajo podatki iz zagrebške direkcije. V naši navzočnosti je ukazal tozadevnemu referentu, da takoj telegrafično urgira podatke iz Zagreba ter potem zadevo nemudoma izvede. Z izenačenjem dijet po srbskem sistemu bodo pridobile posebno krajše proge (Maribor—Kotoriba, Maribor—Prevalje), ker se v Srbiji računajo ambulančne dijete po poldnevih in ne po urah. Za daljše proge to izenačenje sicer za sedaj ne bo doneslo velike razlike, a glavno je, da je zadeva enkrat unificirana v celi državi, ker se bo zvišanje tako laže doseglo.

Tudi je delegacija intervenirala pri g. generalnem direktorju Dragu Dimitrijeviću. G. gen. direktor je delegacijo sprejel zelo ljubeznivo ter naglašal svoje simpatije do slovenskega osebja. V živem spominu mu je še njegovo lansko bivanje med nami, kar je večkrat poudarjal. Kazal je zanimanje za naša vprašanja, žal o razmerah v Sloveniji ni povsem dobro informiran. Delegacija ga je prosila, da se slovensko osebje vsaj tako dolgo ne bi premeščalo v Banat itd. dokler vladajo tam tako desolatne razmere, da je osebje, ki je navezano edino le na gostilno, izpostavljeno največji bedi in neprimernemu pomanjkanju. V rešitev tega vprašanja je bil stavljen predlog, da se za sedaj, dokler se življenske prilike vsaj malo ne izboljšajo, popolnoma iz mesta izven Slovenije z naraščanjem, katerega bo dala poštna šola v Zemunu, ki se pravkar završava. G. gen. direktor je obljubil svojo pomoč v tem važnem vprašanju, vendar pa je naglašal, da so se Slovenci kot dobri in vestni delavci in zavedni narodnjaki namenoma premestili v Banat na eksponirane točke ter je smatrati to kot posebno zaupanje napram našemu osebju. Seveda je delegacija poudarjala, da je to premeščenje na taka zaupna mesta osebju materijelno v kvar ter se zavzema za to, da se ta premeščenja do ublažitve razmer ukinejo.

Nadalje je delegacija intervenirala zaradi onih poštarjev VI. razreda, ki so bili pred vojno že aspiranti, a so zaradi vpoklica v vojno izgubili vso vojno dobo ter tako zaostali za tovariši in tovarišicami, ki so ostali med vojno na svojih mestih. Delegacija je gospodu gen. dir. natančno razjasnila celo zadevo ter dobila zagotovilo, da bo g. gen. dir. ta akt, ki že precej časa leži v ministrstvu, podpisal ter tako popravil krivice temu osebju.

Razen za imenovanja in napredovanja je intervenirala delegacija v vsaki zadevi, ki je pri nas pereča ter se na vseh mestih zavzemala za pravično in ugodno rešitev.

V koliko se bodo dane obljube izpolnile, pokaže bližnja bodočnost. Ako bodo kljub vsem zagotovilom ostala ta vprašanja nerešena, bo pač še potreba napraviti trnjevo pot v Beograd ter tam prositi, rotiti in molodovati, dokler se zadeve ne uredi. Kunst.

Razne vesti.

† **Andrej Tavčar.** — Dne 10. septembra t. l. je umrl upokojeni nadpoštar tov. Andrej Tavčar. Rojen je bil v Krepljah pri Sežani dne 19. septembra 1862, t. dni bi torej praznoval šestdesetletnico svojega življenja, ki je bilo posvečeno delu in skrbi za svoje drage. Študiral je v Gorici, dne 1. januarja 1883 pa je vstopil v poštno službo. Služboval je v Gorenji vasi, Ribnici, zadnja leta pa v Ljubljani kot nadpoštar in vodja pošte Ljubljana 6. — Dokler je mogel hoditi, je opravljal službo, lani v avgustu je pa omagal in ker ni bilo upanja na okrevanje, je stopil s 1. marcem t. l. v pokoj, katerega je preživel priklenjen na posteljo v velikih mukah in trpljenju. Ves čas njegove bolezni ga je negovala in stregla z brezprimerno vdanostjo in heroično požrtvovalnostjo njegova hči - poštarica. Genljiva je bila prisrčna ljubezen med njim in hčerjo, ki sta ostala sama brez drugih svojcev. — Pokojni je bil zlata duša, zaupljiv do naivnosti, dober in odkrit, bil je človek, ki ni znal imeti zle misli. Kot vnet član Društva poštних uradnikov se je redno udeležil vsakega sestanka in občnega zbora. — Skrajno neugodno vreme ob času pogreba 12. t. m. popoldne je pač marsikoga zadržalo, da ni spremil pokojnika na njegovi zadnji poti. Vendar se je zbralo častno število njegovih zvestih tovarišev in borcev. Udeležil se je pogreba tudi zastopnik poštne direkcije in odposlanstvo Društva poštних uradnikov in uradnic. — Preostali hčerki-tovarišici naše iskreno sožalje, pokojnemu Tavčarju pa želimo lepši in mirnejši večni pokoj nego ga je tu užival.

Naš položaj. Bedni uradniški stan se je bil zasmilil vsakemu poštnemu človeku. Na drugi strani pa so začutili pridobitni krogi v našem slabem gmotnem stanju tudi zase veliko nevarnost, videč, da ne moremo ne naročati, ne plačevati. Ljubezen in strah sta torej zapela tožbo o našem siromaštvu prav po vseh dnevnikih. Bila je doba, ko sta jo pela neprestano. Nič nista dosegla za nas in sta zopet utihnila. Nastal je zdaj tak molk, da nam kar sapo zapira. Akcija vlade zoper draginjo ima za nas premalo uspeha, naša zagrebška resolucija nima skoraj nobenega odmeva. Vsi čakamo, da se že vendar enkrat skliče zakonodajni odbor in parlament. In kaj potem, če nas prevarijo še ti zadnji upi?

Pogrebno društvo poštних in brzojavnih nižjih uslužbencev v Ljubljani naznanja, da je umrl 31. julija t. l. član Janez Koblar, pismonoša v Škofjiloki. — Hkrati se opozarjajo vsi člani, da v slučaju premeščenja takoj javijo društvenemu vodstvu svoj novi odbor. —

Vodstvo.

Uradna potrdila za potovanje v inozemstvo. Kdo od nas pa sedaj hodi v inozemstvo? Samo oni, ki imajo tam kako važno, neodložljivo zadevo. Mi nismo torej vedno na vlak, kakor so Židje, trgovci, itd. Ne vozimo se ne za zabavo, ne po dobičke. Da pa nas veselje do vožnje v inozemstvo še bolj mine, so si izmislili še nekaj prav posebnega. Samo za nas državne nameščence je potrebno posebno uradno potrdilo. Prvič zato, da je ena sitnost več, drugič pa zato, da ti izmolžejo po novem že kar 10 dinarjev iz praznega žepa. — Mislím, da je to potrdilo popolnoma odveč. Saj ne uide od nas nihče v inozemstvo; se nam še veliko predobro godi.

Zaksnitev. Današnja številka je izšla par dni pozneje, ker smo v zadnjem trenutku prejeli od vlade predelan zakonski načrt nove službene pragmatike. K vladnim spremembam so naše organizacije takoj zavezle svoje stališče ter prinašamo v današnji številki vse, kar bo tovariše gotovo zanimalo.

Odpomoč. Vse kaže, da bo zakon o uradnikih in ostalih civilnih državnih uslužbencih že prihodnji mesec sprejet. S tem nam pa v materijelnem oziru ne bo pomagano. Finančni odbor se bo v najkrajšem času bavil z vprašanjem, kako zvišati prejemke državnih nameščencev ter kako zvišati spraviti v sklad s pragmatiko. Gospodje bodo morali hiteti, ker bi nas drugače prve zimske dni lahko prehitela smrt. Smo brez obleke, brez kuriva in brez hrane. Z beračenjem po časopisih ne bomo dosegli toliko, da bi se lahko vsi preživeli.

Izdaja dveh števil hkrati. — Glede na to, da smo se morali z listom zaksniti in da smo to številko morali zaradi važnosti natisniti v večjem obsegu, je z današnjo izdajo združena številka 18. in 19. Vsled tega 1. oktobra list ne izide, ako ne bo kaj posebno važnega, ampak šele 15. oktobra. — Uprava.

Popravek. — Pod člankom »Uradna povprečnina« v 1. številki »Poštne Glasnika« od 1. septembra 1922 je pomotoma izostal podpis »Društvo poštne uradnikov in uradnic v Ljubljani,« kar naj prizadeti vzamejo v vednost, da ne bodo napačno odpošiljali zahtevanih informacij.

Odgovorni urednik: Ivan Benčan, Ljubljana.

Izdaja „Zveza poštne organizacij za Slovenijo“ v Ljubljani.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Društvo poštne uradnikov
in uradnic naznanja, da je njegov član tovariš

Andrej Tavčar

nadpoštar v pokoju

dne 10. septembra t. l. v 60.
letu starosti umrl.

Naj počiva v miru!

„INDUS“

D. D. ZA INDUSTRIJO IN USNJATIH IZDELKOV
LJUBLJANA

Izdeluje med drugimi čevlje iz chrom-usnja za tennis, čevlje za nogomet, žoge za nogomet, dokolenice (gamaše) ter nahrbtnike in športne pasove i. t. d.

(77)

(70)

Manufakturna trgovina na veliko
Hedžet & Koritnik
LJUBLJANA
Franciška ulica 4.

Telefon int. 75.

Brzjavni: Hedžet.

Modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Priporoča svojo zalogo: perila, pletenine, svile, modni nakit, galanterija, kožuhovina, parfumerija.

Cene priznane nizke.

(72)

Cene priznane nizke.

(10)

JUGO-AVTO LJUBLJANA
Družba z o. z. - Tel. 547.

Začasno: Poljanska c. 3. Po 1.X.1922; Dunajska c. 36.

Trgovina z avtomobili, motorji, kolesi, pneumatiko, bencinom, oljem in sestavnimi deli, mehan. delavnica, avtotaksa, garaže.

Zastopstvo tvrdk:

Avtomobili:

„Steyr“ Oesterreichische Waffenfabriks-Gesellschaft Wien.

Motocikli, bicikli:

B. S. A. Cycles-Limited Birmingham, Great-Britain.

Pneumatika:

Michelin & Cie. Manufacture de coutchouc, Clermont-Ferrand, France.

(71)

**Vsak poštni uslužbenec
naj bo naročnik lista!**

PRIPOROČA SE

(13)

zaloga pohištva

IVAN ČERNE

LJUBLJANA, Dunajska cesta 28.

JOSIP REBEK

(38)

stavbeno ključavničarstvo

LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 6.

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI R. Z. Z. O. J.

(2)

sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“. — Hranilne vloge se obrestujejo po 5% brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2%. — Hranilne vloge vezane na dobo četrta leta po 5 1/4% na dobo pol leta po 5 1/2%.

Josip Petelinc □ Ljubljana

(15)

Sv. Petra nasip št. 7

Tovarniška šivalnih strojev v vseh oprezaloga — mah, material kot pred vojno. — Igle, olje in vsi posamezni deli. — Galanterija, modno blago, nogavice, srajce, na debelo in drobno.

Ugodni plačilni pogoji.

FRANJO GRABJEC

FOTOGRAFSKI UMETNI ZAVOD

LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠTEVILKA 6

(Nasproti hotela „UNION“)

61

Izdelovanje vsakovrstnih modernih fotografij kakor tudi povečanih slik v prvovrstni umetniški izpeljavi. Slika se ob vsakem vremenu, tudi zvečer pri električni razsvetljavi

TEODOR KORN

LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

(20)

Telefon 14.

Stavbeni in galanterijski klepar.

Pokrivač streh vsake vrste. — Upeljava vodovodov, kopalne sobe, kloseti itd. — Sprejemajo se vsakovrstna dela in porave po nizkih cenah. Delo dobro in zajamčeno.

„SINTA“

Splošna Industrijska in Trgovska Družba z o. z.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 15

dobavlja iz skladišča ali tovarne:

Gospodarske stroje in razno orodje, stroje in druge potrebščine za mlekarstvo.

Nosilce, betonsko železo, lite cevi, žico, strešno lepenko.

Vse vrste železa, pločevin, žebeljev.

Različna orodja, okove za zgradbe ter razne hišne in kuhinjske potrebščine.

Motorje vseh vrst za pogon z bencinom, sirovim oljem in paro.

Cele naprave za izdelovanje plina in briketov.

Tračnice, ogibe, vozove in vse druge potrebščine industr. železnic.

Cevi za vodovode in lin, ter vse tozadavne armature

Najugodnejša nabavna prilika za trgovce in industrije po tvorniški ceni.

Kdor hoče imeti res s pravimi predvojnimi barvami prepleškano hišo, naj se obrne edino le na domačo

tvrdko

Tone Malgaj

(31)

pleskar in ličar

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 6.

P. Škafar, Rimska c. 11

(35)

Vulkaniziranje gumija za avtomobile, motorje in kolesa.

Kupite najceneje pri

(23)

tvrcki

IVAN PARIŽV LJUBLJANI.
STARI TRG ŠT. 20.

Žepne,
stenske,
nihalne,
kuhinjske
ure,
budičke,
zlatino
in

poročne prstane.

G. BESEDNIK in drug - Ljubljana
— prej Hlavka Prešernova ul. 5. Telefon 439 —

Trgovina in industrija zdravniškega orodja, ortoped aparatov, umetnih udov, vseh vrst bandaž, trebušnih in kilnih pasov, obvez, vložkov za ploščnate noge, ravnodržalcev, kakor tudi vse higijene priprave za postrežbo bolnikov, priprave za ordinacije in operacije v bolnišnicah, sanatorije in drugih ostalih zavodov i. t. d. Za dame damska postrežba. - Niklanje. - Popravila. - Brušenje.

Manufaktura na debelo**M. HRIBERNIK**

Ljubljana, Sodna ul. št. 6.

O. Bračko — Ljubljana — Dunajska cesta 12.

Specialna trgovina rokavic, nogavic ter parfuma vseh vrst; specialno francoskih najboljših znamk elegantnega ženskega sveta. Največja zaloga vsakovrstnih rokavic (nappa, koženih ter s kožu-hovino podloženih), finih damskih svilenih in FLOR-NOGAVIC, kakor tudi vsakovrstnih nogavic za gospode ter najboljših parfumov, specialitete prave francoske od tvrdk Gueldy, Dorilly, Houbigant.

Vse vrste kolinskih voda najboljše kakovosti.

(78)

Trgovina usnja

Anton Kunstek

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 4

priporoča svojo veliko zalogo usnja
v vsaki množini.

(3)

Cene solidne in nizke.

I. Premelč

[58] **Ljubljana**

specijalna veletrgovina
svilenih in volnenih
robcev, šerp in modne-
ga blaga.

Trgovina O. BERNATOVIČ,

priporoča največjo izbiro najnovejših, najfinejših in najcenejših
oblek za gospode, dame in otroke

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 5—6

(14)

„MERA KL“

MEDIC, RAKOVČ & ZANKL

Tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov

Podružnica: MARIBOR. Centrala: LJUBLJANA.

Skladišče: NOVI SAD.

Ljubljana: TELEFON 64.

Brzjavlj: MERA KL.

Ljubljana: Poštni predal 120.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode.
Priznana najboljša in zanesljiva kakovost
barve za obleke, vse vrste barv, suhe
in oljnate, mavec (Gips), mastenec (Fe-
dervais), strojno olje, karbolinej, steklar-
ski in mizarski klej, pleskarski, slikarski
in zidarski čopiči, drugi v to stroko
spadajoči predmeti.

(18)

Slovenska banka

Delniška glavica: **Ljubljana** Rezerve: **K 6,000.000.—**
K 30,000.000.—

Stritarjeva ulica 9 (v lastni palači)

Podružnice: Dolnja Lendava.
Ljutomer.
Maribor.
Novisad.
Vrhnik.

Telefon šte. v: 567, 597. - Brzjavlj: Slovenska.

Se priporoča za izvršitev vseh v bančno stroko
spadajočih poslov.

(69)

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana (49)

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute
po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne pasle.

Telefon šte. v 3 in 451.

Jugoslovanska banka d. d.

menjalnica v Ljubljani.

Kolodvorska ulica šte. v 26.

Deln. glavni. K 200,000.000. ::::: Rezerve K 50,000.000.

Centrala v Osijeku.

Podružnice: Beograd, Brod na Savi, Crkve-
nica, Karlovac, Novi Sad, Osijek,
Subotica, Varaždin, Vukovar, Za-
greb, New York. ....

Kupuje in prodaja devize in valute najku-
lantneje. — Obrestuje vloge na hranilne
knjižice in na tekoči račun po najvišji
obrestni meri. Telefon šte. v 583.

Čevlji znamke

so najboljši, zahtevajte jih povsod.
Centrala
Ljubljana, Breg 20.

Podružnici:

Beograd, Balkanska 13. Zagreb, Martičeva 17.

JADRANSKA BANKA BEOGRAD.

Delniška glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: . . . Din 30,000.000.—

Podružnice:

Bled	Jesenice	Prevalje
Cavtat	Korčula	Sarajevo
Celje	Kotor	Split
Dubrovnik	Kranj	Šibenik
Ercegnovi	Ljubljana	Tržič
Jelsa	Maribor	Zagreb
	Metković.	

Amerikanski oddelek.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afilirani zavodi:

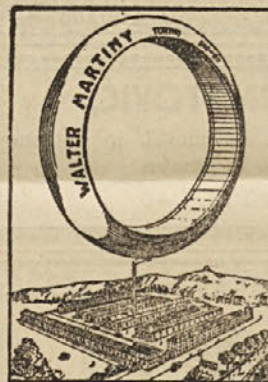
JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zadar.
 FRANK SAKSER STATE BANK, Cortlandt Street 82,
 New-York City.
 BANCO YUGOSLAVO DE CHILE, Valparaiso, Antofa-
 gasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.

Uvoz in prodaja raznovrstnega
 inozemskega manufakt. blaga

A.&E. Skabernè
 LJUBLJANA, Mestni trg.

Posebni oddelek za pletenine,
 trikotažo in perilo.

IVAN BRICELJ, mestni stavbenik
 LJUBLJANA, Slomškova ul. 19. TEL. 527.
 Izvršuje zgradbe vseh vrst najsolidneje in po
 najnižjih dnevnih cenah.

M. Kuštrin Ljubljana

Tehnično in elektrotehnično podjetje. Trgovina z tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in na debelo. Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovne tovarne Walter MARTINY v Turinu. Na razpolago je hidraulična stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Centrala:

Ljubljana,
 Rimska cesta števil. 2.

Brzojavi: Kuštrin,
 Ljubljana.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. števil. 470.
 Maribor, Jurčičeva ulica 9, telefonska števil. 133.
 Beograd, Knez Mihajlova ulica, broj 3. [29]

Delniška glavnica:
 K 20,000.000.—

Slovenska eskomptna banka

Rezervni zakladi:
 K 6,500.000.—

Podružnice: Novo mesto,
 Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA Šelenburgova ulica št. 1.

= Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. =

Telefon št. 146, 458.
 Brzojavke: ESKOMPTNA.